

TYÖLLISYYSOHJELMA 2024

Valmistautuminen työvoimapalvelujen muutokseen

Sisällys

Työllisyysohjelman 2024 lähtökohdat.....	1
Mikkelin kaupungin työllisyyspalvelut (kuntakokeilun lisäksi).....	4
Mikkelin kaupungin palkkatukityöllistäminen.....	4
Mikkelin seudun kuntakokeilu.....	4
Työllisyydenhoitoa täydentävä hankinta	4
Yritysten työvoimatarpeisiin vastaaminen.....	5
Monialainen verkostoyhteistyö.....	6
Kotoutumisen edistäminen	6
Nuorten Ohjaamo Olkkari	6
Työllisyyttä edistävä monialainen yhteistyö (TYP-palvelu)	7
TE2024 uudistus	8
Uudistuksen taustaa	8
TE2024 valmistelun aikajana	9
Työvoimapalveluihin liittyvät asiakkuudet.....	10
Yhteistyö työllisyysalueiden kanssa ja sopimukset yhteisestä palvelutuotannosta	11
Viestintä.....	11
Tiedolla johtaminen.....	11
Hallinnollinen valmistautuminen	12
Hallintosäännön päivittäminen	12
Työllisyysjohtajan rekrytointi	12
Lautakunnan nimittäminen ja toimivallan siirtäminen kuntasopimuksin.....	12
Henkilöstön siirtyminen työllisyysalueen palvelukseen.....	12
Työllisyysalueen talouden suunnittelu.....	13

Työllisyysohjelman 2024 lähtökohdat

Vuosi 2024 on Mikkelin seudun kuntien työllisydenhoidossa monella tavalla merkityksellinen. Erityisesti huomio kiinnittyy TE2024 uudistukseen, jonka valmistelu kaikkine yksityiskohtineen päättyy loppuvuodesta 2024. Tavoitteena on, että työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyy Mikkelin kaupungille vastuukuntana 1.1.2025 alkaen saumattomasti ja niin, ettei muutos aiheuta merkittäviä katkoksia asiakkaiden palveluihin. Uudistuksen myötä tulee voimaan myös työttömyysturvan uusi rahoitusmalli ja kotoutumisen edistämistä määrittävä laki (KOTO24).

Vuoden 2024 aikana eletään viimeistä vuotta nykyistä työttömyysturvan kustannusjakomallia. Siinä kunnat ovat maksaneet 50 % työmarkkinatuesta, kun työnhakijalla on työttömyyden perusteella maksettuja työmarkkinatukipäiviä vähintään 300, mutta enintään 999. Päivien ylittäessä 1000, kunnan maksuosuus on ollut 70 %. Kunnan maksuvelvoite on pysynyt voimassa, ellei työmarkkinatuella oleva työtön:

- työllisty
- osallistu työllistymistä edistävään palveluun (esim. työkokeilu, kuntouttava työtoiminta, koulutus)
- siirry pois työvoimasta esim. eläkkeelle
- muuta paikkakunnalta, jolloin maksuvelvollisuus on siirtynyt toisen kunnan vastattavaksi.

Nykyisessä mallissa työttömän työssäoloehdon täytyminen on poistanut kunnan maksuosuuden kunnes työmarkkinatukea on taas maksettu em. 300 päivää. Sitä ennen työtön on kuitenkin ollut työttömyysturvarahalla, jolloin työssäoloehtojen täyttymistä on kuntien työllisydenhoidossa yleisesti tavoiteltu.

Uudistuksen jälkeen kunnilla on velvollisuus maksaa osuutensa työttömyysturvasta jo sadan päivän työttömyyden jälkeen. Velvollisuus koskee kaikkia työttömyysjaksoja. Sadan päivän jälkeen kunnat maksavat 10 % työttömyyden kustannuksista ja maksun määrä korottuu porrastetusti niin, että 700 päivän jälkeen kunnat maksavat 50 % työttömyysturvan kustannuksista. Palveluihin osallistuminen ei poista kunnan maksuvelvollisuutta. Tähän uudistukseen valmistautuminen näkyy jo vuoden 2024 työllisyysohjelmassa. Palkkatuen käyttöä tulee kohdistaa erityisesti työmarkkinoille kiinnittymiseen.

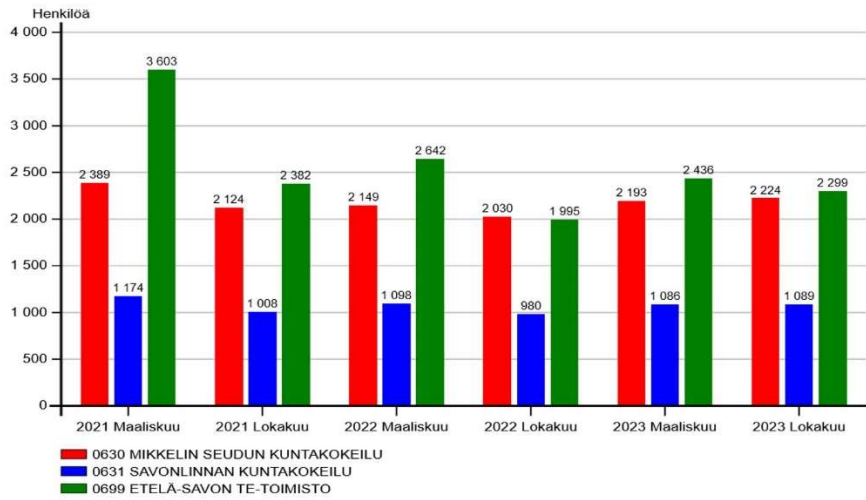
Muutokset ovat jo pelkästään hallinnollisesti haastavia, mutta niiden toteuttamisen tavoitteena on alueellisen ja sitä kautta koko valtakunnan elinvoiman vahvistaminen. TE2024 uudistuksen myötä kuntiin tulee TE-palveluista uutta henkilöstöä ja asiantuntemusta.

Vuosi 2024 on myös taloudellisen epävarmuuden aikaa. Mikkelin alueella tämä näkyy siten, että osalla toimialoista työvoiman kysyntää on edelleen, osalla taas on hiljaisempaa. Talouden murrosvaiheissa toimivat työvoimapalvelut varmistavat sen, että työttömyys-/lomautusjaksoja on mahdollisuus käyttää osaamisen kehittämiseen ja/tai osaamisen suuntaamiseen uudelle ammattialalle. Hallinnollisen muutoksen mukana tuleva riski on se, että osa henkilöstöstä hakeutuu muualle töihin ja vuoden 2024 ilmenee henkilöstövaje, jota on haastavaa kompensoida. Työ- ja elinkeinoministeriön linjauksen mukaan TE-toimistot eivät rekrytoi enää uutta työvoimaa 1.9.2024 jälkeen.

Kaikesta tästä huolimatta vuoden 2024 tärkein tavoite on onnistua TE2024 sekä KOTO24 uudistuksissa. Epäonnistuminen työvoimapalvelujen siirrossa saattaisi vaikeuttaa monen toimijan henkilöstörekrytointia vaikka yksityinen työnvälityssektori pyrkisi tilannetta korjaamaan.

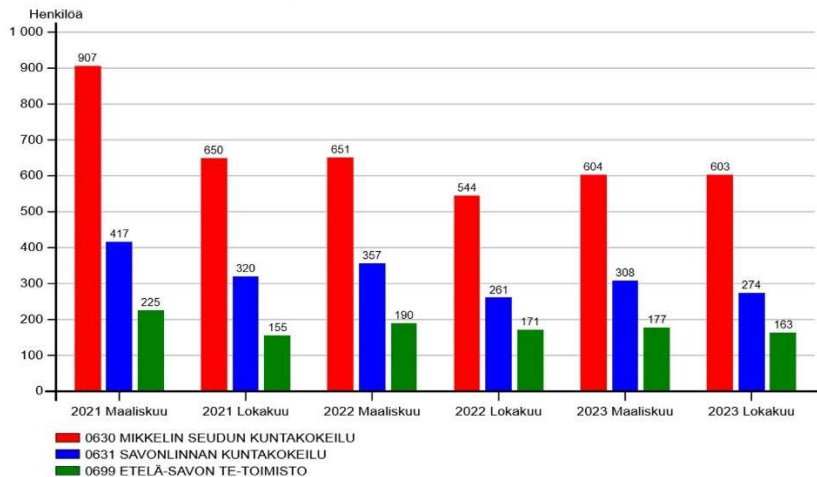
Ohessa työllisyysohjelmaa taustoittavia tilastoja.

Työttömät työnhakijat Etelä-Savossa TE-palveluysiköittäin kk:n lopussa maaliskuu 2021 - lokakuu 2023

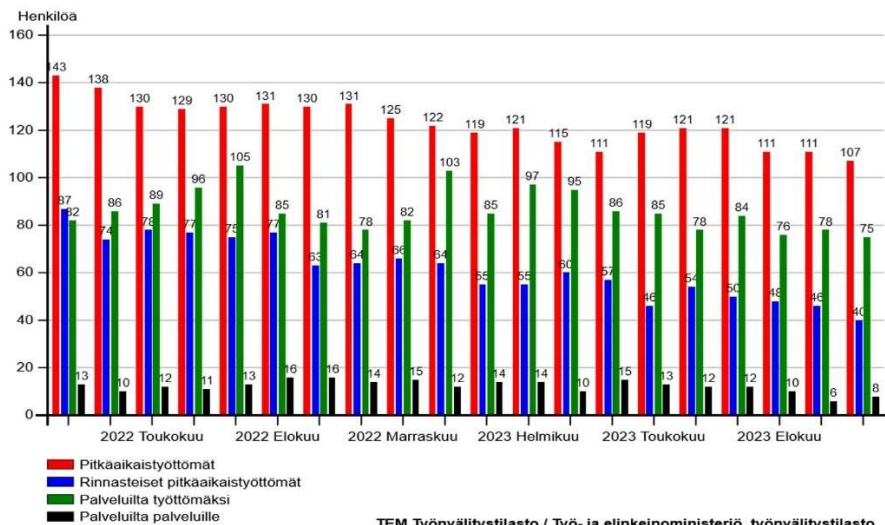
TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

Alle 30-v työttömät Etelä-Savossa TE-palveluysiköittäin kk:n lopussa maaliskuu 2021 - lokakuu 2023

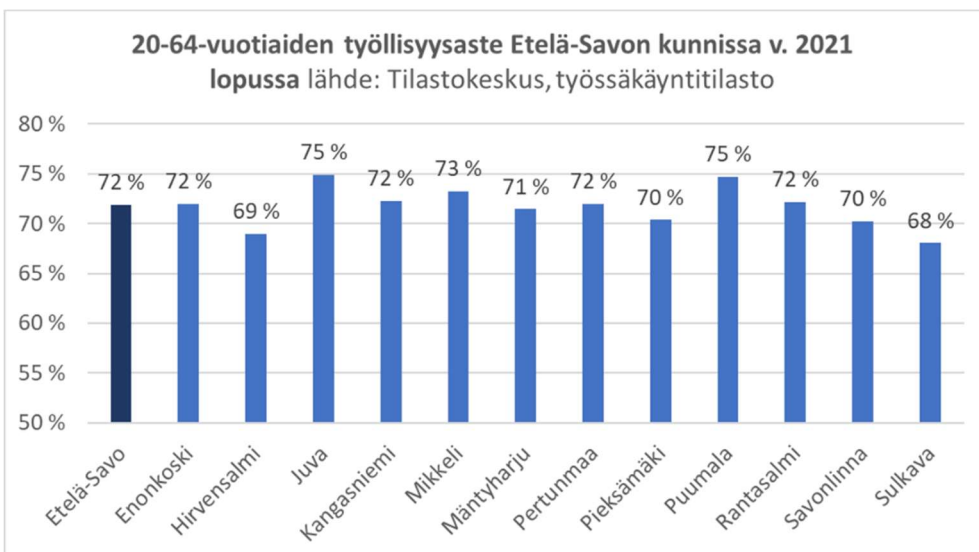
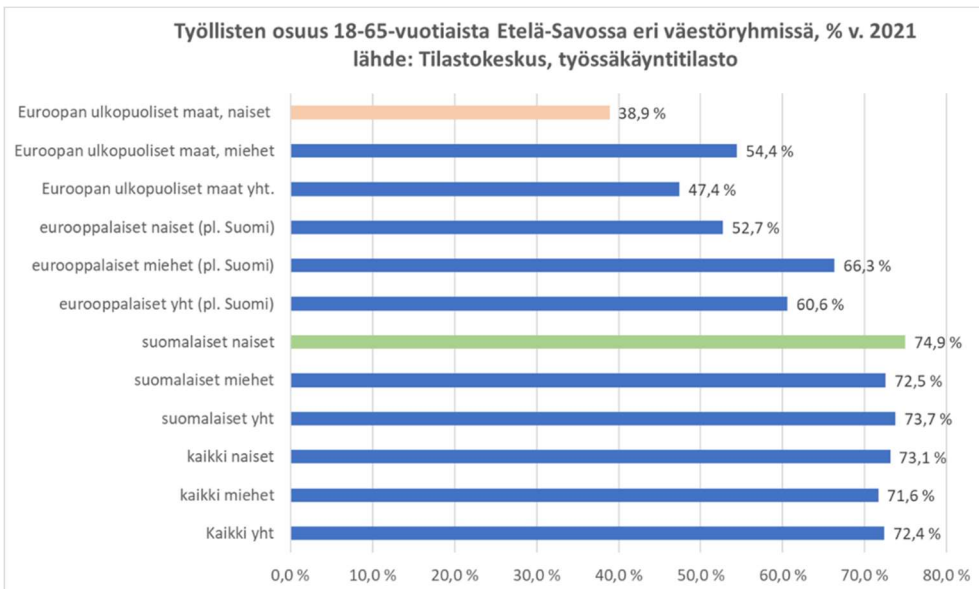

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

6210. Alle 30-v rakennetyöttömät, Mikkelin seudun kuntakokeilu, ryhmittäin maaliskuu 2022 - lokakuu 2023

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

Mikkelin kaupungin työllisyyspalvelut (kuntakokeilun lisäksi)

Mikkelin kaupungin palkkatukityöllistäminen

Palkkatukityöllistämisen tärkein tehtävä tulee olemaan velvoitetyöllistämisen toteuttaminen lain edellyttämällä tavalla. Velvoitetyöllistämisen lisäksi työllistetään työttömiä annettujen määrärahojen puitteissa seuraavat tavoitteet huomioiden:

1. Palkkatuella edistetään avoimille työmarkkinoille kiinnittymistä
2. Palkkatuella vahvistetaan heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä
3. Palkkatuella vaikutetaan myönteisesti kaupungin omaan palvelutuotantoon

Palkkatukijakso voi olla lyhyt sisällyttäen esimerkiksi työpanoksen siirtämisen käyttäjäyritykselle käypää korvausta vastaan. Palkkatukijaksoihin pyritään lisäämään myös koulutusta (tutkinnon osia oppisopimuksella) aina kuin se on mahdollista ja kun se parantaa työllistetyn mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille.

Palkkatuen määrärahaa on pudotettu vuoden 2024 talousarviossa 44 000 euroa. Tämä vähennys perustuu aikaisempien vuosien käyttöasteeseen sekä oletukseen lakimuutosten vaikutuksesta palkkatuen kysyntään.

Tavoite: Toteutetaan kaupungin lakisääteinen työllistämismäärä ja sen lisäksi työllistämistä em. periaatteiden mukaisesti.

Mikkelin seudun kuntakokeilu

Vuosi 2024 on Mikkelin seudun kuntakokeilun viimeinen vuosi. Kuntakokeilu valmistelelee omalta osaltaan TE2024 uudistusta ja erityisesti tämä näkyy kehyskuntien osallisuuden hyödyntämisenä tulevaa palvelurakennetta mietittäessä.

Kuntakokeilussa huomioita kiinnitetään työnhakijoiden alkupalveluun, nuorten sekä vieraskielisten työvoimapalveluun. Tällä pyritään varmistamaan työvoimapotentiaalin työmarkkinoille saattaminen. Edelleen kiinnitetään huomiota myös työpaikkojen täyttymiseen sekä palveluihin ohjautumiseen.

Vuosi 2024 on myös Mikkelin seudun kuntakokeilulle valmistautumista tulevaan uudistukseen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää loppuvuoden työvoimapalvelujen toteuttamiseen, koska myös kuntakokeilussa on paljon määräaikaisessa virassa olevia. Epävarmuus tulevasta saattaa aiheuttaa hakeutumista muihin tehtäviin ja tällä on suora vaikutus palvelujen toteuttamiseen.

Tavoite: Toteutetaan työvoimapalveluja kuntakokeilulle säädetyn toimeksiannon mukaisesti (nuoret, vieraskieliset, työmarkkinatuella työtä hakevat). Hyödynnetään kuntakokeilun kokemus TE2024 uudistuksessa.

Työllisyydenhoitoa täydentävä hankinta

Mikkelin kaupunki on hankkinut ulkoisena hankintana työ- ja työhön valmennusta Uutta elämää Groupilta. Vuoteen 2023 saakka se on sisältänyt kuntouttavan työtoiminnan, mutta vuoden 2023 alusta sen loppuun

valmennus on kohdistunut palkkatuettuun työhön, työkokeiluun ja jonkun verran myös muihin asiakasjaksoihin (esim. oppilaitosharjoittelu).

Palvelun avulla on pystytty vaikuttamaan työnhakijoiden aktivointiin, työllistymisedellytyksiin ja myös Mikkelin kaupungin maksamaan osuuteen työmarkkinatuesta. TE2024-uudistukseen liittyvästä lainsäädäntötyöstä lähtien on kuitenkin ollut selvää, että Mikkelin kaupunki joutuu tarkistamaan sitä, missä muodossa se täydentävää työllisyyspalvelua hankkii.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt päätöksellään 6.11.2023 suorahankinnan Uutta Elämää Groupilta. Suorahankinnan avulla pidetään yllä valmentavien työvoimajärjestöjen tasoa, mutta hankintaan sisältyy myös pilotointi (valmennuksen tuotekehitys), jossa etsitään vaikuttavia uusia malleja erityisesti nuorten alle 30-vuotiaiden ja vieraskielisten työnhakijoiden osalta. Palkkatukiudistus ja muut hallitusohjelman toimenpiteet toteutuessaan muuttavat palkkatuen käyttöä, jolloin valmennuspalvelujen on löydettävä uusia keinoja saada työnhakijat ja työpaikat lähemmäksi toisiaan. Näitä keinoja ovat esimerkiksi yrityksiin kohdentuva työhönvalmennus, kielikylpymäinen työtoiminta, uudet osallistumisen sisällöt työtoiminnassa, ja osaamisen kartoittamisen käytännöt. Kaikella valmennuksella halutaan olevan perustelu työmarkkinoiden toimivuuden näkökulmasta.

Tavoite: Toteutetaan palkkatukityöllistämistä pitkään työttömänä olleille 50 työllistetyn volyymin. Tämän lisäksi toteutetaan valmennus ja ryhmäpalveluja, joilla vaikutetaan työnhakijoiden hakeutumiseen alueen työpaikkoihin. Erityisinä kohderyhminä ovat nuoret alle 30-vuotiaat työnhakijat ja vieraskieliset työnhakijat.

Yritysten työvoimatarpeisiin vastaaminen

Yritysten työvoiman saanti Mikkelissä tapahtuu ensisijaisesti koulutuksen, työnvälityksen ja yritysten rekrytointitarpeiden tunnistamisen kautta. Alueen ammattikorke- ja toisen asteen koulutus pitävät huolen siitä, että työmarkkinoille valmistuu joka vuosi osajia ammatteihin, joita alueilla sijaitsee. Julkisen työnvälityksen osalta Etelä-Savon TE-toimisto vastaa pääosin työstä työhön siirtyvien aikuisten työnvälityksestä. Kuntakokeilulla on taas vastuu siitä, että alle 30-vuotiaat työnhakijat, vieraskieliset sekä työmarkkinatuella olevat tulevat huomioiduksi avoimena olevien työpaikkojen osalta. Rekrytointitarpeiden tunnistamisessa on mukana myös Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy, joka tunnistaa yritysten tarpeita muutoinkin kuin henkilöstön osalta.

Mikkelissä on tällä hetkellä hyvä valmius tuottaa työnantajille tietoa siitä, mikä työvoimavarojen todellinen tilanne on tietynä ajankohtana tai lähitulevaisuudessa. Vaikka asiakkuudet ovat jakautuneet TE-toimiston, kuntakokeilun, oppilaitosten ja myös kolmannen sektorin toimijoiden kesken, on Mikkelissä pystytty nopeasti vastaamaan esim. kaupunkiin sijoittuvalle yritykselle olemassa olevasta työvoimasta kohdennetun osaamisvaateen mukaisesti. Tätä yhteistyötä tulee jatkossa entisestään tiivistää.

Yhtenä esimerkkinä yhdessä tekemisestä ja yritysten palvelusta on RekryON-tapahtuma, joka tullaan järjestämään taas viikolla 8. Päävastuun tapahtumasta kantaa Miksei Oy, mutta tapahtuman järjestämiseen tulee osallistumaan myös muut yrityspalveluita toteuttavat organisaatiot. Tuleva TE2024 uudistus ja siihen valmistautuminen on lisännyt vuorovaikutusta toimijoiden kesken.

Tavoite: Huomioidaan TE2024 uudistuksessa nykyiset hyvät käytännöt ja priorisoidaan yrityspalvelut ja työvoiman saannin turvaaminen.

Monialainen verkostoyhteistyö

Kotoutumisen edistäminen

Kotoutumisen edistämistä toteutetaan kahden asiakkuusryhmän kautta. Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta kohdentaa julkisten työvoimapalvelujen asiakkaat kuntakokeiluille ja myös Mikkelin seudun kuntakokeilu. Työvoimapalveluissa asiakkaiden määrä on vaihdellut pääsääntöisesti 500–600 asiakkaan välillä. Tällä hetkellä kuntakokeilun **kansainvälisiin asiakkaisiin** keskittyvässä tiimissä asiakkaita on 470.

Työvoimapalvelujen lisäksi kotoutumista edistetään Mikkelin kaupungin kotoutumispalvelujen avulla, jotka ovat hallinnollisesti osa työllisyyspalveluja, mutta fyysisesti sijaitsevat Eloisan kotoutumista edistävien palvelujen yhteydessä. Asiakasryhmänä kotoutumispalveluissa on ensisijaisesti kansainvälistä turvaa hakevat perheet ja heidän kotoutumisensa koordinointi ja asettautuminen.

Mikkelin seudun työvoimapalvelujen (TE2024) ohjausryhmässä päätettiin 15.11.2023, että käynnistetään seudullinen tiedustelu seudullisen KOTO24 valmistelun käynnistämiseksi TE2024 valmistelun ohessa. Tällä tavoitellaan kuntien parempaa valmiutta esimerkiksi veloitteena olevan yhteiskuntaorientaation osalta.

Mikkelin elinvoimaisuuden tulevaisuuden kannalta työvoimavarantoon liittyvä asukashankinta valtakunnan sisällä, mutta myös vieraskielisten osalta, on merkittävässä roolissa tuotannon panoksien kannalta. Työperäinen maahanmuutto tulee olla etusijalla, mutta sitä on haasteellista toteuttaa, ellei myös muu kotoutumiseen liittyvä palvelu ole kunnossa. TE2024- ja KOTO24-uudistukset antavatkin hyvän tilaisuuden rakentaa tähän kokonaisuuteen liittyvät palvelut toimivaksi kokonaisuudeksi.

Mikkelin kaupungin kotoutumispalvelujen resursointitarvetta tarkastellaan heti vuoden 2024 alusta. Talousarvioon esitetyt määrärahat eivät todennäköisesti ole riittävät kotoutumisen ja siihen liittyvien asettautumispalvelujen toteuttamisen. Talousarviossa myös kotoutumiseen osoitettu valtion rahoitus on arvioitu todennäköisesti toteutuvaa pienemmäksi.

Tavoite: Vahvistetaan Mikkelin kaupungin kotoutumispalveluja. Selvitetään ja muodostetaan seudullisen kotoutumispalvelun malli. Valmistellaan kotoutumiseen liittyvät TE2024- ja KOTO24-uudistukset.

Nuorten Ohjaamo Olkkari

Ohjaamo Olkkari on monialainen matalan kynnyksen verkostotyön malli, joka tarjoaa tietoa ja neuvontaa 15–29-vuotiaille sekä heidän läheisilleen nuorten koulutukseen, työhön ja työllistymiseen, arkeen sekä vapaa-aikaan liittyen, ”yhden luukun” periaatteella sekä puhelinpäivystyksen keinoin. Ohjaamon toiminta on maksutonta, eikä sinne tulo tai yhteydenotto vaadi lähetettä.

Ohjaamo Olkkarin koordinoinnista vastaa Mikkelin kaupungin työllisyyspalvelut ja sen monialaisessa verkostossa ovat mukana Mikkelin kaupungin nuorisotyö, Etelä-Savon hyvinvointialue, Etelä-Savon TE-toimisto sekä Mikkelin seudun työllisyyden kuntakokeilu, Etelä-Savon ammattiopisto (Esedu),

valtakunnallinen Ohjaamoiden Onni-työ, Sosped Säätiön Kulttuuripaja Kajo, Viola ry., NFG, teatteri sekä oppilaitokset ja erilaiset järjestöt, seurat sekä hankkeet, jotka tarjoavat palveluita 15-29-vuotiaille.

- Ohjaamo Olkkarin ydinverkoston henkilökunta
- Fyysinen palvelupiste Mikkelissä, Savilahdenkatu 24, jonne voi tulla ilman ajanvarausta maanantaisin-torstaisin klo 9–16 ja perjantaisin klo 9–15.
- Kehyskunnissa palvelut saatavilla etänä sekä pyynnöstä mm. työparityöskentelyä ja erilaisiin tapahtumiin sekä tilaisuuksiin osallistuminen.
- Puhelinpäivystys arkisin klo 9–15.

Vuoden 2024 aikana Ohjaamo Olkkarin on keskeistä olla mukana TE-uudistukseen liittyvässä valmistelussa, jotta nuoruus erityisenä elämänvaiheena ja siten nuorten palvelutarpeet tulevat huomioiduksi palvelujen suunnittelussa. TE-uudistukseen liittyvässä monialaisten palveluiden alatyöryhmässä nousi esille tarve ja halu kehittää kaikenikäisten Ohjaamotyypistä mallia työikäisille ja mahdollisesti alkaville yrityksille, josta muutkin työikäiset, kuin nuoret voisivat saada tietoa, neuvontaa, ohjausta ja tukea nuorten Ohjaamon tavoin koulutukseen, työhön ja työllistymiseen, mutta myös arkeen ja vapaa-aikaan liittyen yhdestä paikkaa. Vuoden 2024 aikana Ohjaamo Olkkarin rooli on keskeinen tämän palvelumallin valmistelu- ja kehittämistyössä. Tärkeää on, että kehittämistyössä voidaan hyödyntää Ohjaamon laajaa monialaista osaamista sekä 13-vuoden kokemusta matalan kynnyksen palveluista, joilla voidaan tukea työikäistä väestöä koulutukseen ja työelämään tai muihin heille oikea-aikaisiin palveluihin.

Yhtään nuorta ei ole varaa päästää etenemään kohti pitkittynyttä työttömyyttä, joten Ohjaamon rooli on merkittävä olla mukana vuonna 2024, kun suunnitellaan ja käynnistetään nuoriin alle 30-vuotiaisiin mahdollisesti kohdistuvia uusia palvelumalleja ja toimenpiteitä työllisyyden kuntakokeilussa tai TE-uudistukseen liittyen.

Tavoite: Löydetään keinot vaikuttaa nuorten pitkäaikaisen työttömyyden kasvutrendiin.

Työllisyyttä edistävä monialainen yhteistyö (TYP-palvelu)

Hallituksen esitys työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014) annettiin eduskunnalle 9.10.2014. Laki tuli voimaan 1.1.2015.

Työllistymistä edistävällä monialaisella yhteispalvelulla (TYP) tarkoitetaan yhteistoimintamallia, jossa TE-toimisto, hyvinvointialue ja Kela yhdessä arvioivat työttömän palvelutarpeet, suunnittelevat työttömien työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiset palvelukokonaisuudet sekä vastaavat työttömien työllistymisprosessin etenemisestä. (1369/2014)

TE- toimisto on asettanut vuodelle 2024 monialaisen yhteispalvelun johtoryhmän neuvoteltuaan toimialueeseensa kuuluvien kuntien, hyvinvointialueen ja Kelan kanssa. Etelä-Savossa on toiminut yksi yhteinen TYP- alue 1.1.2020 alkaen maakunnan kuntien kesken. Johtoryhmä kokoontuu vuoden aikana neljä kertaa.

Vuoden 2024 aikana Etelä-Savon TYP-työssä panostetaan edelleen TYP-prosessin, yhteisen työn ja TYP-lain kertaukseen, koska melkein kaikki TYP- työtä tekevät työntekijät tekevät muutakin työtä ja on selkeä tarve kerrata sovittuja asioita. Myös uusien TYP-työntekijöiden huolelliseen perehdyttämiseen ja TYP-työtä tekevien kertaushetkittäisyyteen on varmistettava riittävästi aikaresurssia. Mahdollisia muutostarpeita asiakastyön sujuvuuden näkökulmasta tarkastellaan ja tehdään uusia linjauksia tarvittaessa.

Asiakaspalveluun vaikuttavat toimintatavat ja niiden edelleen kehittäminen on keskeistä varautuen tulevaan TE-uudistukseen.

Tavoitteena on saada edelleen TYP-työssä enemmän asiakaskiertoa aikaiseksi. Tavoite on panostaa asiakasprosessien läpivientiin ja sen tuloksellisuuteen, ei asiakasmäärien kasvattamiseen. Lisäksi tärkeää on uloskirjata ne asiakkaat, jotka eivät hyödy TYP- palvelusta ja ohjata heidät heille sopivien palveluiden piiriin. TYP-johtoryhmä on asettanut TYP-prosessille kolmen vuoden läpimenotavoitteen.

TYP-työssä kuntakokeiluiden TYP-työntekijät jatkavat yhteisen TYPPI-asiakasjärjestelmän käyttöä vuonna 2024, joka tukee monialaista yhteistyötä ja on sen edellytys TYP-työtä tehtäessä. Kokeilun työntekijöillä on velvollisuus osallistua mm. TYP- tiimipalaveriin, perehdyttämiseen ja kehittämispäiviin. Yhtenäistä linjaa ja toimintatapoja on hankala saavuttaa, elleivät kaikki ole kuuntelemassa annettuja ohjeita

Vuoden 2024 aikana on panostettava edelleen kokonaiskuvan luomiseen TE-uudistuksesta ja TYP:iä koskevista laki ym. mahdollisista muutoksista. Myös uusien ja alueellisten palveluiden tunnettuuden varmistamiseen TYP- työtä tekeville tulee panostaa. Näistä vastaa TYP- johtaja yhdessä TYP-työtä tekevien esihenkilöiden ja TYP-johtoryhmän kanssa, verkostotoimijoita hyödyntäen.

TYP- johtoryhmän tavoitteena on vuoden 2024 aikana pohtia yhdessä TYP- palvelun asemoitumista TE-uudistuksen uusissa rakenteissa ja tehdä siitä yhteinen linjaus vuoden 2024 aikana. Käytäntöpanon aikataulu uuden mallin tiimoilta sovitaan erikseen.

Tavoite: Toteutetaan kuntakokeilun kautta TYP-johtoryhmässä hyväksytty toimintasuunnitelma vuodelle 2024.

TE2024 uudistus

Uudistuksen taustaa

Vuoden 2025 alusta alkaen toteutuu työvoima- ja elinkeinopalvelujen siirto valtiolta kunnille. Työvoimapalvelut tuotetaan jatkossa kuntien omana palveluna osana kuntien elinvoima- ja elinkeinokehittämisen kokonaisuutta. Kunnat muodostavat työllisyysalueita joko itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa. Järjestämisvastuussa on joku kunta/kaupunki, joka hallinnoi palveluntuotantoa, mutta työvoimapalveluiden suunnittelu ja ohjaus on kuntien yhteisellä vastuulla. Mikkelin seudulla työllisyysalue muodostuu Mikkelin kaupungista vastuukuntana ja alueeseen kuuluvista kunnista Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mäntyharju, Pertunmaa ja Puumala.

Uudistuksella tavoitellaan työllisyysalueelle sopivia palvelurakenteita, jotka edistävät työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisäävät työvoimapalveluiden tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Uudistuksen tarkoituksena on tuoda palvelut lähemmäs kuntalaisia, työnhakija- ja työnantaja-asiakkaita. Kuntien elinkeinopalvelut, koulutuspalvelut ja työvoimapalvelut tukevat yhdessä työmarkkinoiden tarpeisiin vastaamista. Uudistuksessa vahvistetaan yhdyspintatyötä hyvinvointialueen kanssa.

Työvoimapalveluita suunniteltaessa vahvimmat elinvoimaa lisäävät tavoitteet ovat työttömyyden pitkittymisen ehkäiseminen, työttömyyden vähentäminen, aloittavien yrittäjien tukeminen, yritysten toimintaedellytysten turvaaminen, työvoiman osaamisen lisääminen, kohtaanto-ongelmien ratkaiseminen sekä rakennemuutokseen sopeutuminen ja sen ennakointi. Lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota

erityisryhmien hyvinvoinnin ja osallisuuden lisäämiseen, nuorten työllisyyden nostoon ja työperäisen maahanmuuton sekä kotoutumisen tehostamiseen.

TE2024 uudistuksen tavoite:

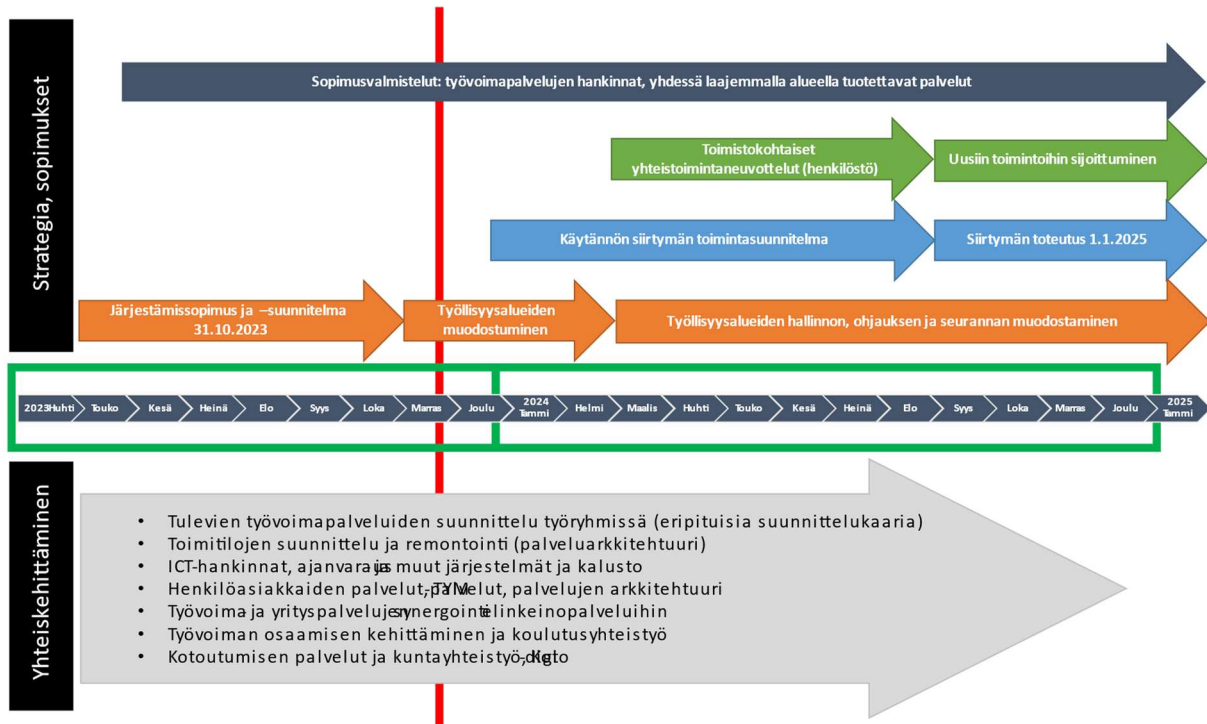
Toteuttaa valtakunnan parhaat työllisyyspalvelut, jotka osaltaan luovat kuntalaisille, yrityksille ja muille elinvoimaa tuottaville toimijoille hyvät onnistumisen edellytykset.

Uudistuksen valmistelu

TE2024-uudistusta on valmisteltu TE2024 E-Savo -hankkeessa Etelä-Savon Maakuntaliiton Akke-rahoituksella ja hankkeeseen on palkattu kaksi projektiasiantuntijaa vuoden ajaksi. Valmistelu jatkuu vielä vuoden 2024 loppuun asti. Palvelusuunnittelua varten perustettiin asiantuntijatyöryhmiä. Osa työryhmistä suuntautui palvelujen järjestämissuunnitelman tekemiseen ja osa konkreettisten muutostöiden valmisteluun. Lisäksi kotoutumisen palvelujen suunnittelu näyttäytyi monia teemoja leikkaavana kokonaisuutena, mutta arvioitiin käynnistyvän kunnolla vasta hankkeen jälkipuoliskolla. Hanketyö on jakaantunut koko Etelä-Savon maakunnalliseen ja aluekohtaiseen suunnitteluun, mutta osallistui eniten Mikkelin seudun työllisyysalueen suunnitteluun.

Yhteistyö ja avunanto työllisyysalueiden suunnittelussa myös Savonlinnan työllisyysalueelle on ollut aktiivista. Pieksämäen kaupungin kanssa pidettiin omia suunnittelupalavereja ja kaupunki osallistui Mikkelin seudun työllisyysalueen valmisteluun. Maakunnallisen työllisyysalueen vaihtoehtoa valmisteltiin varautuen siihen, etteivät työllisyysalueet eivätkä olisi saaneet työ- ja elinkeinoministeriön vahvistusta.

TE2024 valmistelun aikajana

Vuoden 2024 aikana uudistuksen suunnittelu jakaantuu palvelusuunnitteluun ja konkreettisiin muutoksiin. Konkreettisia muutoksia ovat mm. erilaisten liitännäisjärjestelmien hankinta, tilojen muokkaus tulevien työvoimapalvelujen tarpeisiin, työvälineiden hankkiminen sekä liikkeenluovutuksessa siirtyvien kalusteiden kartoittaminen tarvelähtöisesti. Vuoden alussa, TE2024 E-Savo -hankkeen toimintakaudella varmistetaan palvelulähtöisen valmistelun eteneminen ja konkreettisten tiloihin liittyvien toimien käynnistäminen.

Mikkelin seudun työvoimapalvelujen osalta vaaditaan hallinnollisia toimia, joita ovat mm. toimialan perustaminen Mikkelin kaupungin hallintoon, työllisyysalueen johtajan rekrytointi, sekä työvoimapalvelua johtavan lautakunnan ja sen jäsenten luominen. Nämä hallinnolliset toimet voi valmistella hankkeen voimassaolon aikana ja käynnistää, kun TEM vahvistaa tulevat työllisyysalueet viimeistään 29.2.2024.

TE-toimiston henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella uusiin työvoimaviranomaisiin. Tämä käynnistää TE-toimistojen ja vastuukuntien osalta muutosneuvottelut ja YT-prosessin, josta valtakunnallinen osuus on käyty jo syyskuussa 2023. Henkilöstön sijoittuminen ja osaamisen siirtyminen eri alueille vaatii valmistelusta henkilöstösuunnitelmaa ja tulevien virkatehtävien tehtäväkuvauksia, jotka valmistellaan vastuukunnan toimeksiantona, vastauksena TE-toimiston muutosneuvotteluihin. TE2024 hanke luo esityksen palveluarkkitehtuurista, tulevista tiloista, henkilöstön sijoittumisesta ja tulevien henkilöstöön liittyvien hankintojen tarpeista.

Tuleva työllisyysjohtaja aloittaa kevättalvella 2024 työskentelyn ja hallinnoi muutosprosessia siitä alkaen. Samoihin aikoihin aletaan kerätä lautakunnan toimivaltaan kuuluvia asioita päätettäväksi. Näitä ovat mm. järjestelmä, työväline ja kalustohankinnat, työvoimapalvelujen (koulutukset, valmennukset, asiantuntija-arviot) hankinnat ja Budjetin 2025 valmistelu. Muita suunniteltavia toimia ovat henkilöstösuunnittelu, luvitusten ja oikeuksien hankkiminen ennakkoon. Yhteisten, ylläalueellisten hankintojen, järjestelmien ja palvelujen osalta suunnittelu ja valmistelu tapahtuu alueiden välillä, mutta sopimusten tekeminen lienee lautakunnan asia.

Vuoden 2024 lopulla uudistuksen valmistelutyöhön sisältyy suunnitelma Kuntakoikeilun ja TE-toimiston toimien siirrosta ja osaltaan alasajosta, asiakkuuksien ja verkoston ylläpito, asiakaspalvelun jatkuvuuden varmistaminen ja moottoreiden kokeilu.

Työvoimapalveluihin liittyvät asiakkuudet

TE2024 uudistuksen vaikutukset ovat laajat ja välillisesti kattavat kaikki asukkaat työllisyysalueella. Erityiset kohderyhmät ovat:

- henkilöasiakkaat
- työnantaja-asiakkaat
- alueelle muuttavat uudet kuntalaiset

Ikärakenteen seurauksena poistuma työvoimasta on jo nyt suurempaa kuin siirtyminen työvoimaan. Tämän myötä asukashankinta valtakunnassa ja valtakunnan ulkopuolelta edellyttää toimivia työvoimapalveluja, mutta myös laajempaa yhteispeliä julkiselta palvelutuotannolta. Alueelle muuttavat, joille ei ole vielä sidosta Mikkeliiin tai seudun kuntiin muodostunut, ovat helposti muuttamassa alueelta myös pois, jos koko perheen elämäisen peruselementit eivät ole kunnossa.

Yhteistyö työllisyysalueiden kanssa ja sopimukset yhteisestä palvelutuotannosta

Työ- ja elinkeinoministeriö on 22.11.2023 esittänyt hyväksyttäväksi Mikkelin seudun, Savonlinnan seudun ja Keski-Savon työllisyysalueet hakemusten mukaisesti. Tieto mahdollistaa ylläalueellisten yhteistyösopimusten valmistelun käynnistämisen maakunnassa vaikuttavien alueiden kesken ja laajemminkin.

Ylläalueellisten sopimusten lähtökohtana on osaaminen, joka viranhaltijan sijoittumisen mukaisesti kohdistuu jatkossa vain yhteen alueeseen, kun aikaisemmin kyseisen viranhaltijan toimialueena on ollut koko maakunta Etelä-Savon TE-toimiston palveluksessa. Tällaisia vastuualueita ovat esimerkiksi EURES-palvelu ja muutosturva. Alustavaa keskustelua on ollut myös maksatuspalveluiden ja hankintojen sekä puhelinpalveluiden osalta tehtävästä yhteistyöstä.

Viestintä

TE2024 uudistus on muutoksena suuri, vaikka kunnissa on totuttu muutoksiin jo aikaisemmin. Viestinnän onnistumisen kannalta keskeistä on kertoa mitkä asiat muuttuvat, mutta yhtä olennaista on kertoa myös se, että mitkä asiat eivät muutu. Keskeisiltä osin julkisten työvoimapalvelujen rooli ja tavoitteet pysyvät samoina, mitä ne ovat olleet tähänkin saakka.

Ulkoisen viestinnän lisäksi merkittävää on muutokseen liittyvien organisaatioiden sisäinen viestintä niin, että epätietoisuus ja siitä aiheutuva tehottomuus pystytään minimoimaan.

Uudistus avaa mahdollisuuksia yhtenäistää alueen elinvoiman kehittämiseen liittyvää viestintää ja tiedottamista. Yhtenä esimerkkinä tästä on TE-hallinnon kehittämä TE-live -konsepti, jonka avulla on mahdollista markkinoida alueen työmahdollisuuksia laajemminkin ja hyvin työnantajalähtöisesti.

Tiedolla johtaminen

Tiedolla johtamisen mahdollisuudet muuttuvat TE2024 uudistuksen myötä. Kunnat työvoimapalveluja toteuttavina organisaationa saavat pääsyn siihen tietoon, joka kuvaa työvoimavarantoa, työpaikkojen määrää, työvoimapalvelujen toteutumista ja myös työvoimapalvelujen henkilöstön suoritusasoa.

Uudistuksen myötä pyritään siihen, että työmarkkinoiden toimivuuteen liittyvä avaintieto on ajantasaista ja luotettavaa. Tärkein data muodostuu siitä asiakastyöstä ja dokumentoinnista, mitä työvoimapalvelujen henkilöstö tuottaa, eli se ei synny itsestään. URA-tietokannasta on ollut jo nyt mahdollista tilata ns. boxi-ajaja, joilla tietoa voi tilata annettujen määrittelyjen mukaisesti.

Onnistuneella tiedolla johtamisella voidaan vaikuttaa henkilöasiakkaiden työllisyysuunnitelmiin, yritysten kasvuedellytyksiin ja koulutusorganisaatioiden koulutussuunnitteluun.

Tavoitteena on, että elinvoiman vahvistamisen kannalta olennainen tieto pystytään kasaamaan ja muodostamaan helposti seurattavaksi tietopalveluksi, jota alueen toimijat voivat seurata ja hyödyntää. Tämän lisäksi uudistuksen myötä on käytössä myös palvelujen tuottamisen laatua ja vaikuttavuutta vahvistava tietopalvelu.

Hallinnollinen valmistautuminen

Hallintosäännön päivittäminen

Mikkelin kaupungin hallintosääntöön on kirjattava Mikkelin seudun työvoimapalvelut, jonka tehtävinä on vastata työvoima- ja yrityspalveluiden järjestämisestä Mikkelin seudun työllisyysalueella.

Työllisyysjohtajan rekrytointi

Mikkelin kaupunginhallitukselle esitetään perustettavan työllisyysjohtajan viran avaaminen. Tavoitteena on, että viran hakuilmoitus, rekrytointiprosessi ja päätöksen lainvoimaisuus huomioiden uusi työllisyysjohtaja aloittaisi tehtävässään 1.3.2023. Työllisyysjohtaja ottaa vastatakseen valmisten etenemisen ja uuden työllisyysalueen käynnistymisen sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Lautakunnan nimittäminen ja toimivallan siirtäminen kuntasopimuksin

Vastuukunnan valtuusto asettaa lautakunnan toimikaudekseen Mikkelin seudun työllisyysalueen sopijakuntien valtuustojen nimeämistä jäsenistä ja varajäsenistä. Yhteisessä toimitelmässä on kymmenen (10) jäsentä, joilla jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Vastuukunnan valtuusto nimeää puheenjohtajan. Edustajat valitaan niin, että Vastuukunta nimeää lautakuntaan viisi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet, ja muut kunnat asettavat keskuudestaan viisi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Yhteisen toimitelimen esittelijä määrittää Mikkelin kaupungin hallintosäännössä (työvoimapalvelualueen johtaja). Lautakunnan tehtäviin kuuluu laissa määrätyt tehtävät.

Lautakunta asettaa asiantuntijoista koostuvan operatiivisen ohjausryhmän, jossa on edustus kaikista Sopijakunnista. Sen tarkoitus on osallistaa kaikki työllisyysalueen kunnat työvoimapalvelujen suunnitteluun ja toteutukseen, myös pidemmällä aikavälillä. Ohjausryhmän tehtäviin kuuluu jatkuva työvoimapalvelujen toteutuksen ja tulosten seuranta sekä raportoinnin tulkitseminen työllisyysalueen johtajan esittelemästä materiaalista. Ohjausryhmä valmistelee lautakunnalle talousarvioesityksen, työmarkkinatilanteiden katsauksen ja toimii työllisyysalueen johtajan tukiryhmänä.

Henkilöstön siirtyminen työllisyysalueen palvelukseen

Henkilöstön siirtyminen Mikkelin kaupungin palvelukseen vaatii paljon huomiota ja myös työtä. Siirtyvä henkilöstö on arvostanut nykyistä työnantajaansa, joten siirtyvälle viranhaltijalle on pystyttävä vakuuttamaan, että työskentely Mikkelin kaupungin alaisuudessa on vähintään yhtä palkitsevaa.

Keskeisessä roolissa ovat organisaatioiden muutosneuvottelut, joissa valmistelun tilanne ja olemassa olevat suunnitelmat kerrotaan henkilöstöille niin, että suunnitelmiin on mahdollisuus antaa myös palautetta. Oletettavasti eniten tulee kiinnostamaan se, miten viranhaltijan omalla kohdalla työnkuva ja sen olosuhteet muuttuvat vai muuttuvatko.

Toimivien työvoimapalveluiden yhtenä ehtona on henkilöstön mahdollisuus yhtenäistää omistaa työkuultuureistaan toimivimmat. Tämä tulee vaatimaan valmennusta, törmäytyksiä ja muuta yhdessä tekemistä.

Tilat ja IT-ympäristö

Hallinnollisena päätoimipisteenä ja Mikkelin seudun työvoimapalveluiden postiosoitteena tulee olemaan Mikkelin kaupungin virastotalo, Mikkeli. Kiinteistössä on toimitila, jota suunnitellaan remontoitavan työvoimapalveluiden tarpeisiin. Remontissa huomioidaan työtilojen asianmukaisuus, asiakkuuksien tietoturva ja muut asiakastyössä huomioitava asiat. Toimipaikassa on varaus 30–35 työpisteelle (arvio). Tehtävien mukaan tehdään myös etätöyösopimuksia etätöyön tieto- ja työturvallisuus varmistuen. Muiden paikkakuntien toimipaikat vuokrataan sopimuksen ja asiakastarpeen mukaan. Lisätään sähköistä ja virtuaalista asiointia.

Työvoimapalveluja toteutetaan eri tavoin myös muissa työllisyysalueen kunnissa. Työllisyysalueen kuntien toimipaikkojen määrä ja asiointin rakenne ja toistuvuus määritellään sen mukaan, millaista palvelua alueella enimmäkseen tarvitaan. Palvelutuotannossa painotetaan monikanavaisuutta.

Henkilöstön siirtyminen teettää paljon työtä myös tilojen ja työvälineiden osalta. Mikkelin kaupungissa työllisyysalue tulee palvelemaan kaupungin virastotalolla, joka on kaupunkilaisten kannalta helposti tavoitettava ja keskeinen paikka. Tilat eivät nykyisellään täytä kaikkia vaatimuksia eikä huoneiden arkkitehtuuri käytä neliöitä tehokkaasti palvelujen vaatimukseen nähden. Tästä seurauksena tullaan esittämään tilojen muutostöitä erillisen suunnitelman mukaan. Tilojen osalta on huomioitava myös tilajärjestelyt kehyskunnissa, joista Mikkelin kaupunki vastuukuntana kantaa vastuun.

IT-palveluiden osalta tarvittavat valmistelut tehdään kevään ja kesän 2024 aikana niin, että syksyllä voidaan keskittyä tiedostoympäristöjen siirtoon siirtyvän henkilöstön osalta.

Työllisyysalueen talouden suunnittelu

Työllisyysalueen talouden suunnittelun lähtökohtana on valtionosuus, joka kohdistetaan alueen kuntiin. Paikallisesti ja tulevan työllisyysalueen lautakunnan päätettäväksi jää:

- onko rahoitus riittävä siihen, millä tavalla työvoimapalvelut halutaan toteuttaa?
- millainen osuus rahoituksesta varataan omana työnä tehtävään palvelutuotantoon? (henkilöstön palkat ja toimintakulut). Tässä huomioitava määräaikaisen työvoiman osuus tällä hetkellä, eli virkasuhteet, jotka päättyvät 31.12.2024 (n. 20 htv)
- mitkä palvelut halutaan hankkia kilpailutettuina palveluina?
- missä määrin hyödynnetään nyt voimassa olevia Etelä-Savon ELY-keskuksen kilpailuttamia sopimuksia ja niiden optioita?
- missä määrin investoidaan tuottavuutta lisääviin digitaalisiin ratkaisuihin?
- minkä verran varataan rahaa palkkatukeen?

Valmisteluvuodelle 2024 ja sen kevät kaudelle asetettu tavoite on määrittää nämä talousarvion pääluokat, jotta muu valmistelu voidaan saattaa loppuun.